

Øresunds Kulturlaboratorium

Social innovation gennem kultur- og design

Ramme for bibliotekers deltagelse

(Skitse; Udkast; **Endelig**; Godkendt; 11/06/14; Signe)

Politisk ramme

Vestegnens Kulturinvesteringsråd (VKIR) blev etableret i 2008 og består af syv borgmestre på Vestegnen, der har en vision om at udvikle Vestegnen til en kreativ og nyskabende Kulturregion. Missionen er at etablere et inspirerende kulturudviklings samarbejde på tværs af geografiske, faglige, kulturelle og kunstneriske skel med borgeren i centrum.

VKIR er forankret i kommunernes kulturforvaltninger. Styregruppen udgøres af syv kulturchefer og projektgruppen af syv kulturkonsulenter. Sekretariatet er placeret i Hvidovre Kultur og Fritid med kulturchefen som sekretariatsleder. Hvidovres borgmester er formand for VKIR og Vallensbæks borgmester er næstformand. Projektlederen er placeret i Vallensbæk.

Hovedaktiviteten i VKIR er en årlig tilbagevendende begivenhed, Vestegnens Kulturuge, som fandt sted for første gang i 2013. Øresunds Kulturlaboratorium er et andet stort anlagt udviklingsprojekt, som VKIR har taget initiativ til i samarbejde med Interregionalt Center for Videns- og Dannelsesstudier (INCEVIDA/AAU). Projektets resultater skal formidles i Kulturugen. VKIR ønsker at brede projektet ud til Øresundsregionen for at lære af hinandens kulturer, erfaringsudveksle, styrke organisationsudviklingen og dermed styrke Øresundsregionens position som en bæredygtig og innovativ læringsregion.

Indholdsramme

Øresunds kulturlaboratorium udvikler kommunikative løsninger på samfundsudfordringer gennem oplevelsesbaseret kultur- og designdreven innovation. Projektet bygger på en tese om vigtigheden af at skabe forståelse og erkendelse hos borgerne om betydningen af de samfundsudfordringer, som vi står overfor, for at udvikle de rette teknologiske og handlingsmæssige løsninger.

Definition af innovation

Der arbejdes med en forståelse af innovation som at tænke ikke bare nyt, men på anderledes og originale måder. Social innovation, til forskel fra teknologisk innovation, betyder at have fokus på de sociale og menneskelige aspekter ved udvikling og forandring af vores samfund.

Tværfagligt samarbejde

Projektet inddrager fire forskellige typer organisationer; kommune, erhverv, vidensinstitution og kulturinstitution, i tværgående samarbejder. Det overordnet formål er udvikling af aktør- og netværksorienterede organisationer, der udvikler flere produkter, ydelser og services med udgangspunkt i borgernes forståelse og erkendelse af samfundsudfordringer. Med hver deres faglige univers bidrager organisationerne til udvikling og gennemførelse af projektet, hvilket antages at resultere i bedre og mere innovative løsninger. Elever og studerende er centrale udviklere af løsningsforslag. De kreative og innovative løsninger skal formidles i kulturuger på begge sider af Øresund, herunder Vestegnens Kulturuge.

Pilotprojekt

Pilotprojektet Generation Grøn (et demonstrationskulturlaboratorium) blev gennemført i Hvidovre kommune i foråret 2014 i partnerskab mellem otte partnere, som udover VKIR omfattede COOP/Kvickly, By og Teknisk Forvaltning, HvidovreBibliotekerne, ARKEN, CONCITO, Klimaambassaden og Langhøjskolen. 68 skoleelever deltog sammen med 9 frivillige studerende fra Klimaambassaden i et projektforsøg til udvikling af oplevelsesdesigns indenfor emnerne emballage og madspild. Oplevelserne skal formidles i Vestegnens Kulturuge i september 2014.

Samfundsudfordringer

Samfundsudfordringer vælges af kommunerne/det politiske niveau. Erhvervsvirksomheder vælges på baggrund af samfundsudfordringerne. De formulerer, i samarbejde med relevante kommunale forvaltninger, de konkrete emner og problemstillinger, som elever og studerende skal arbejde med. I pilotprojektet Generation Grøn tog man afsæt i regeringens nye affaldsstrategi, hvoraf temaet blev bæredygtighed og miljø. Konkrete emner og problemstillinger blev formuleret i samarbejde mellem COOP og By og Teknik forvaltningen. Det er muligt at vælge andre samfundsudfordringer, f.eks. sundhed, som måske vil passe bedre til nogle kommuners prioriteringer og udgøre bedre muligheder implementering. Den valgte samfundsudfordring afgør desuden om det er relevant at inddrage folkeskoleelever eller om kun designstuderende skal inddrages.

Mindre projektforsøg

Øresunds Kulturlaboratorium er opdelt i en række mindre lokale projektforsøg, som gennemføres i de deltagende kommuner. Projektforsøgene organiseres i klyngesamarbejder med lokale repræsentanter fra hver type organisation. Forsøgene består af tre faser: Organisering, læring og formidling. I organiseringsfasen etableres klyngesamarbejdet, projektleder udpeges og forsøgene detailplanlægges. I læringsfasen gennemføres lærings- og designforsøg for elever og studerende (forår). I formidlingsfasen udvikles oplevelsesdesigns til at indgå som aktiviteter i kulturuger på begge sider af Øresund (efterår).

Formål (forventede effekter – kan først måles efter projektet er slut):

At de deltagende organisationer, gennem et klyngebaseret samarbejde om projektets aktiviteter,

udvikler deres organisationer til at være mere åbne og interagerende med samfundet og borgerne, med bedre og mere bæredygtige produkter, services og ydelser til resultat.

Mål (forventede resultater – kan måles umiddelbart efter projektet er slut):

1. Etablering af den klyngebaseret projektorganisation.
2. En række kommunikative løsninger, fremfor teknologiske løsninger, på samfundsudfordringer udviklet gennem oplevelsesbaseret kultur- og designdreven social innovation (oplevelsesdesigns).
3. Formidling og evaluering af oplevelsesdesigns i kulturuger på hver side af Øresund.

Partnerskabsramme

Projektet bygger videre på EU's partnerklassifikation *triple helix*; som tæller kommune, erhverv og vidensinstitution, ved at inkludere kulturinstitutioner som en fjerde type partner; hermed benævnt *quad helix*-partnerskaber. Dette for at signalere, at kulturinstitutioner udgør væsentlige dannelses- og læringinstitutioner, som bør inddrages i planlægnings- og beslutningsprocesser, der vedrører samfundsudviklingen. Det gælder især bibliotekerne, som derfor er inviteret til at være centrale medspillere i projektet.

VKIR og INCEVIDA er initiativtagere til projektet og står for kontakt til erhvervsvirksomheder, vidensinstitutioner, herunder folkeskoler, og kulturinstitutioner, samt til partnere i Sverige. VKIR er leadpartner og står for at indgå kontrakter med de formelle partnere, samt har det administrative ansvar for at indsamle timesedler og udbetale penge til partnerne og deltagere.

Der skelnes formelt mellem partnere og deltagere i projektet, hvor partnere kan modtage lønrefusion og deltagere kan ikke. Kommuner er partnere, hvor folkeskoler og kulturinstitutioner, der hører under kommunerne, kan indgå som en del af kommunernes partnerskab. Kulturinstitutioner, der ikke hører under kommunerne, samt andre selvstændige organisationer kan indgå som partnere eller deltagere, afhængig af relevans og ønske. Erhvervsvirksomheder kan ikke være partnere, da de ikke kan modtage lønrefusion.

Der sigtes på følgende partnere og deltagere:

Vestegnen:

Kommune: VKIR (Albertslund, Rødovre, Hvidovre, Høje-Taastrup, Vallensbæk, Ishøj og Glostrup).
(partner)

Vidensinstitution: Aalborg Universitet/INCEVIDA (partner), SACRE/CBS-CVL (partner eller deltager) og folkeskoler i kommunerne (partnere under kommunerne).

Erhverv: COOP/Kvickly (deltager)?

Kulturinstitution: Biblioteker (partnere under kommunerne) og ARKEN (partner eller deltager).

Skåne:

Kommune: Landskrona, Helsingborg, Malmö, Lund og Höganäs (partnere)?

Vidensinstitution: Lunds Universitet (partner) og folkeskoler i kommunerne (partnere under kommunerne).

Erhverv: IKEA (deltager)?

Kulturinstitution: Biblioteker i kommunerne (partnere under kommunerne), Dunkers Kulturhus i Helsingborg (partner/deltager)?

Aktivitetsramme

Udviklingsmuligheder for biblioteker

- Mulighed for at udvikle sin organisation til en endnu mere åben, interagerende og værdiskabende organisation, der etablerer bedre relationer til mennesker via oplevelser fremfor kun at levere funktionelle ydelser og produkter.
- Mulighed for at indgå tættere partnerskaber med folkeskoler.
- Mulighed for at nytænke sin kulturinstitution som facilitatorer af netværk og aktiviteter for menneskelig dannelsesudvikling.
- Mulighed for at bære kulturen ud af institutionen og ind i nye oplevelsesrum, f.eks. virksomheder, storcentre og offentlige rum.
- Mulighed for at tage del i planlægnings- og beslutningsprocesser af samfundsudviklingen.

Forventninger til biblioteker

- At deltage i projektudviklingsprocessen for udvikling af det treårige projekt, som skal resultere i en ansøgning til EU og andre fonde, ultimo 2014.
- At være med til at planlægge samarbejdsproces i den lokale projektgruppe.
- At udvælge en projektleder fra én af de lokale partnere for hvert lokalt projekt, som indgår i overordnede projektgruppe og koordinerer det lokale projekts gennemførelse.
- At udvælge en projektleder for formidling af oplevelsesdesigns i de årlige kulturuger på begge sider af Øresund (kan være den samme som ovenstående).
- At deltage i udviklingen og gennemførelsen af mindst et lokalt projekt i en kommune i løbet af den treårige projektperiode, i samarbejde med de tre andre typer af partnere.
- At deltage i udvikling af drejebog for læringsforløb i det lokale projekt.
- At deltage i gennemførelsen af læringsforløb i det lokale projekt, som varer ca. 3-4 mdr., typisk i foråret.
- At deltage i formidling og evaluering af oplevelsesdesigns i kulturuger på hver side af Øresund, 1-2 mdr., typisk i efteråret.

Proces for projektudvikling

1. Individuelle møder med potentielle partnere (maj, juni 2014)

2. Workshop for alle partnere fra Vestegnen og Skåne (leder og udpeget rep. fra hver partner/deltager) (afklaring af interesser) (aug. 2014).
3. Workshop for alle partnere fra Vestegnen og Skåne (evt. opdelt) (udpeget rep. fra hver partner/deltager) (temaer og projekter) (sept. 2014).
4. Workshop for alle partnere fra Vestegnen og Skåne (evt. opdelt) (udpeget rep. fra hver partner/deltager) (metoder og aktiviteter) (okt. 2014).
5. Workshop for alle partnere fra Vestegnen og Skåne (leder og udpeget rep. fra hver partner/deltager) (endeligt udkast til EU ansøgningen) (nov. 2014).

Økonomisk ramme

Det forventes sende ansøgning til EU Interreg ØKS program samt danske og svenske fonde, ultimo 2014 (EU Interreg's "call for applications" er endnu ikke offentliggjort).

Egenfinansieringen er på 50% af det samlede budget. Det forventes, at alle partnere bidrager med egenfinansiering, men det er ikke et krav. Egenfinansieringen kan også komme fra andre eksterne fonde. Partnere kan få deres omkostninger dækket, herunder 50% lønrefusion, som kan tælle med i den samlede 50% egenfinansiering. Alle medarbejdere hos partnere (kommuner kan vælge at tælle medarbejdere i folkeskoler og kulturinstitutioner, som hører ind under kommunen, med i deres egenfinansiering) som kan dokumentere, at de har opgaver ifbm. projektet, kan indgå som egenfinansiering og således modtage 50% lønrefusion.

De centrale medarbejdere i projektet; projektleder, kommunikationsmedarbejder og økonomimedarbejder vil være i regi af leadpartner. Partnere kan vælge at allokere del af deres 50% lønrefusion til løn til omtalte centrale medarbejdere.

Deltagere kan vælge at lægge egenfinansiering, og kan få deres udgifter dækket, undtagen 50% lønrefusion.

Partnerne forpligter sig på at levere indhold og økonomi som underskrevet. Deltagere underskriver anden type kontrakt, en deltagererklæring, som ikke indeholder en økonomisk forpligtelse. Hvis en partner trækker sig ud af projektet inden tid, er det muligt at køre en juridisk sag i EU-regi, men da det er en meget kompliceret proces, anbefales forhandling. Konsekvenserne er forskellige afhængig af hvilken partner, der trækker sig ud. Hvis VKIR f.eks. trækker sig ud, må projektet lukke. Hvis én kommune eller et bibliotek trækker sig ud, kan projektet højst sandsynligt fortsætte. Man vil stadig skulle afregne timer med EU, hvis man trækker sig ud før tid.